

Vindturbiner, eller reiseliv

En helhetlig forståelse av kystens verdier.

MS Midnatsol, Oslo, 9. januar 2007.

Generalsekretær Stein Malkenes,
Næringslivets Kystaksjon.

www.kystaksjon.no

Tlf. 97 07 63 91

Vi arbeider for en intakt kystnatur som grunnlag for livskvalitet, lokal verdiskaping og en langsiktig samfunnsutvikling.

Noen av våre støttespillere:

- Berg Jacobsen Gruppen, Molde
- NHO Reiseliv, Oslo
- Hustadmarmor AS, Fræna
- Color Group ASA, Oslo
- Gjelsten Holding AS, Oslo
- Fjordlaks AS, Ålesund
- Classic Norway Hotels, Molde
- Store Norske Spitsbergen Kullkompani
- Jens Petter Ekornes, Sykkylven
- 62 NORD AS, Ålesund
- Troms Reiseliv, Tromsø
- John Kleven, Ulstein
- Langset AS, Eidsvåg
- Borgstein AS, Ulstein
- Fjord Norge AS, Bergen
- Jakobsen & Sønner AS, Tromsø
- Ålesund Event AS, Ålesund
- Byggmann Gruppen AS, Vigra
- Oskar Sylte Mineralvannfabrikk, Molde
- Ørnulf Opdahl, Godøy
- Karl Erik Harr, Kjerringøy
- Blaafarve verket, Vikersund
- I.P. Huse AS, Sandøy
- Jangaard Export/Ålesund Enterprises
- Oshaug Metall AS, Molde
- Planor Bolig AS, Molde
- Bud og Hustad Forsikring

Hvorfor trenger vi en helhetlig forståelse av kysten som råvare for kystbasert næringsutvikling, energi og miljøkvaliteter?

Fordi vi ikke har en
samfunnsmessig, helhetlig
forståelse

og

fordi vi blant annet derfor er i ferd med å gjøre et av de største feiltrinn i norsk samfunns- og energihistorie noen gang, med enorme konsekvenser for næring, bosetting, natur og miljø langs verdens vakreste, mest mangfoldige og produktive kyst

Kystbasert vindindustri, eller miljø, reiseliv og annen næringsutvikling?

- Vi skal i dag forsøke å synliggjøre denne, etter vår oppfatning, feilnavigeringen som oppleves langs kysten av 10 fylker,
- og samtidig invitere til et bredt samarbeid om veier ut av uføret, før det er for sent

Norsk, kystbasert vindindustri – noen begreper og observasjoner

- Vindindustri
- Vindturbiner – ikke vindmøller
- Vindindustriområder med tilhørende infrastruktur– ikke vindmølleparker
- Klimavennlig vindenergi – ikke miljøvennlig
- Kystbasert vindindustri – den norske modellen
- 10 kystfylker tar alle ulemper – den norske modellen
- Utmål – den norske modellen
- Ingen beslutningstakere bor nær vindindustri – den norske modellen

Norsk vindindustri – noen nøkkeltall

(kilde. www.nve.no 07.01.07)

- 14 vindindustriområder i drift
- 15 konsesjoner gitt, men ikke oppstartet
- 36 søknader om konsesjon
- 65 utmålmeldte vindindustriområder
- 5 avslåtte konsesjonssøknader
- Totalt 135 vindindustriprosjekter
- Stortinget har bedt om 3 Twh innen 2010 (www.stortinget.no)
- Ca. 4 Twh er konsesjonsgitt pr. idag

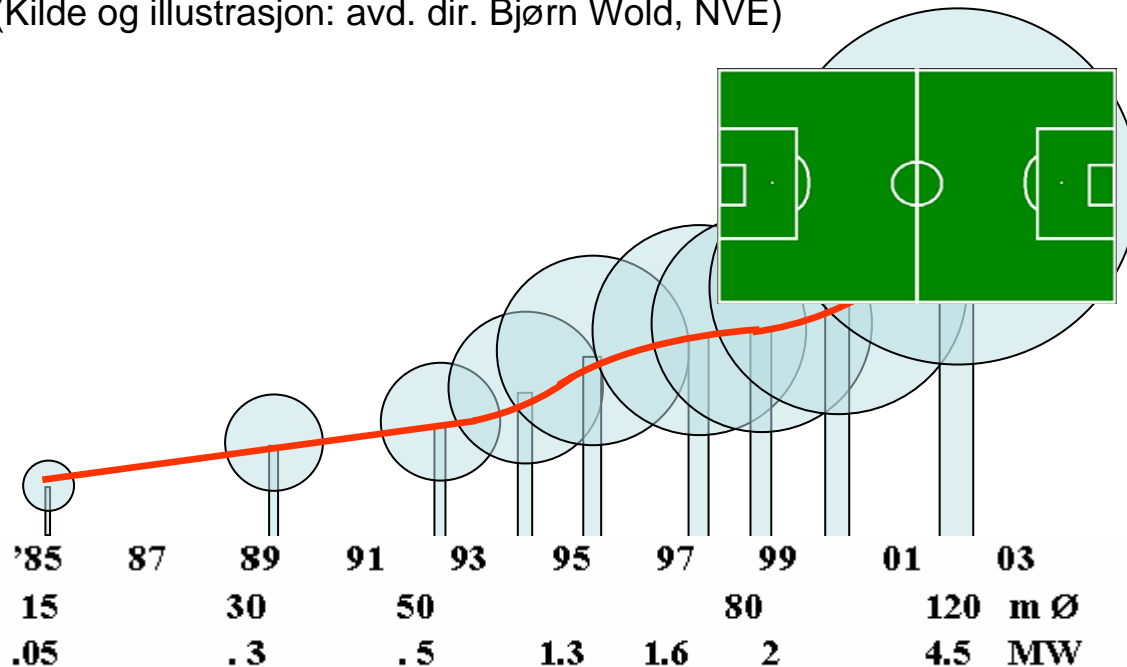
Norsk vindindustri – noen nøkkeltall

- Prosjektene fordeler seg på 10 kystfylker mellom Lindesnes og russegrensa
- Vindindustriområdene er beregnet å beslaglegge arealer tilsvarende 208 000 mål (Kronikk i Romsdals Budstikke 15.09.06)
- Det finnes ingen kjente beregninger som viser arealet for visuell beslaglegging
- Det finnes ingen kjente beregninger som viser økonomiske konsekvenser for andre næringer, ei heller kjente samfunnsøkonomiske beregninger som følge av vindindustrialisering/planer

Hva betyr 5000 MW i antall vindturbiner?

- I dag er turbiner i 3 MW – klassen mest aktuelle
- 5000 MW betyr ca. 1700 vindturbiner.
140 store vindturbiner i drift i dag

(Kilde og illustrasjon: avd. dir. Bjørn Wold, NVE)

Soria Moria kap. 4 - Næringspolitikk

”Regjeringen vil:

- utvikle nasjonale strategier innen de næringsområder hvor Norge har kompetanse eller særlige fortrinn, som marin sektor, maritim sektor, **energi, miljø og reiseliv.**” (vår utheving)

Soria Moria kap. 12 – Norge som miljønasjon

”Regjeringen vil:

- stanse tapet av norsk naturmangfold innen 2010 og legge fram et forslag til ny Naturmangfoldlov.
- stanse nedbyggingen av strandsonen”.

Soria Moria kap. 12 – Norge som miljønasjon

”Regeringen vil:

- arbeide for en mer omfattende og ambisiøs klimaavtale som skal etterfølge Kyotoavtalen”.

Soria Moria kap. 13 - Energipolitikk

”Regjeringen vil:

- at Enova i samarbeid med Innovasjon Norge og Norges Forskningsråd, **skal utvikle en satsing på introduksjon av miljøvennlig teknologi og utstyr for teknologier som ikke er modne.**
- **øke utbyggingen av miljøvennlig vindkraft og gjennom konsesjonssystemet sørge for en god regional og nasjonal koordinering av vindkraftutbyggingen.”**

Nasjonalt Transportplan 2010-2019

- Gir Storting, Regjering, fylkeskommuner, Statens Vegvesen, fergeselskaper og andre et langsiktig plan- og styringsverktøy for utvikling av transportsektoren i Norge
- Gir like vilkår, felles arena og langsiktige rammer

Bør vi ha en tilsvarende "Nasjonal energi- miljø og næringsplan"???

- Som vil gi Storting, Regjering, fylkeskommuner, forvaltning og næringslivet et langsiktig plan- og styringsverktøy for utvikling av energi, miljø og næring i Norge
- og som vil gi like vilkår, felles arena og langsiktige rammer til det beste for alle aktører

Bør vi ha en tilsvarende "Nasjonal energi- miljø og næringsplan"???

- Ja, det bør vi ha
- Vi mener man i langt større grad må lage nasjonale, langsiktige plan-, styrings- og framdriftsverktøy også for sektorovergipende samfunnsforhold
- Dette blir mer og mer gyldig ettersom tilgang til råvarer minker og konfliktene øker

Kysten som råvare

- For første gang i norsk historie ser vi en konkret, målbar kamp om kystlandskapet som sosial, miljømessig, næringsmessig og energimessig råvare
- Bæreevnen er i ferd med å overskrides.
Tålegrensene nåes – det blir store konflikter
- Vi ser ut til å ha vindindustri, konsesjonsspekulanter og sentral forvaltning (les NVE) mot resten

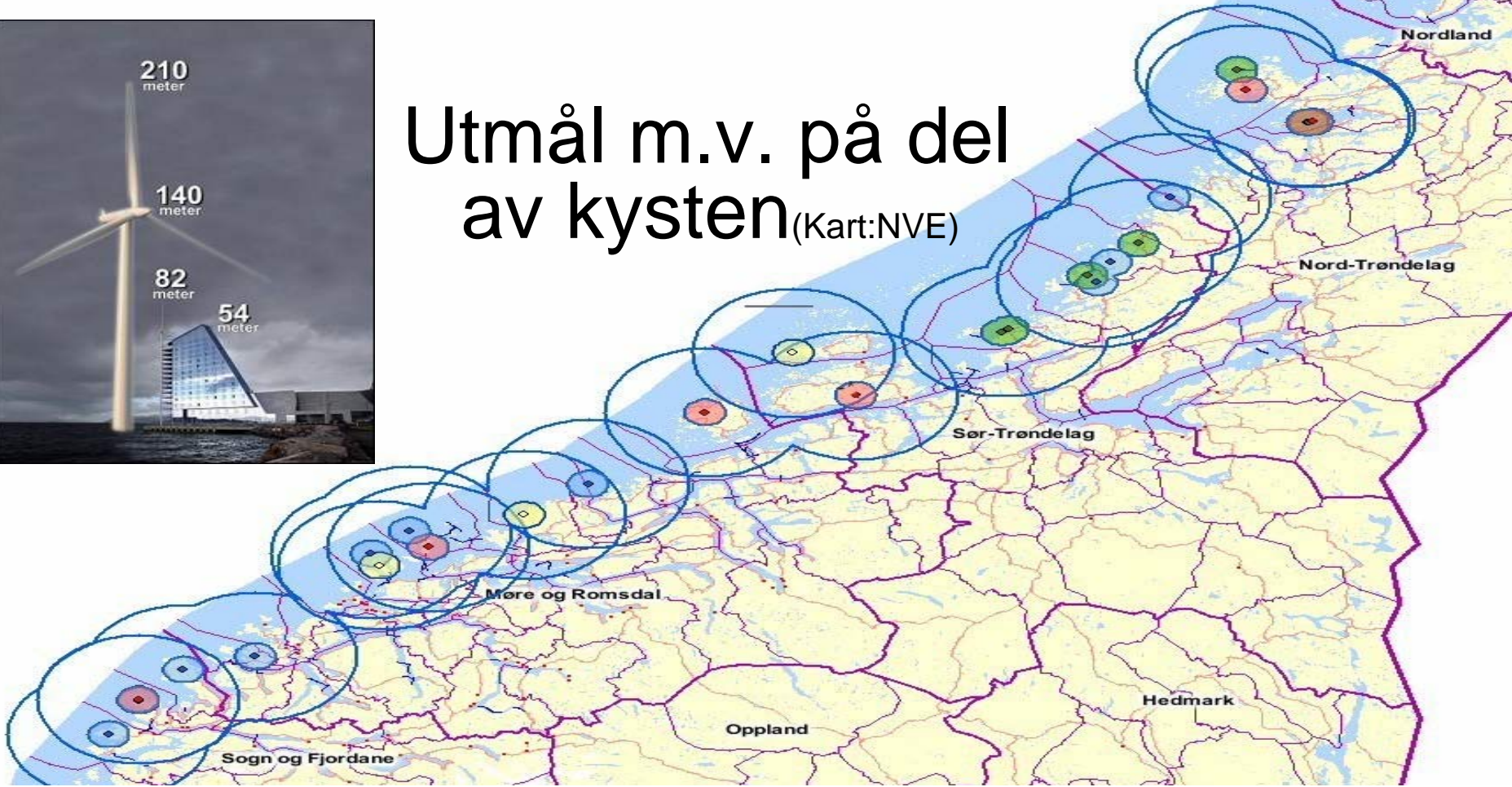
Kysten som råvare

- Sektormålene fra Soria Moria kolliderer i et gigantisk smell
- Kystkommuner, lokalsamfunn, bedrifter, næringer, organisasjoner, grunneiere og ”folk flest” er blitt ufrivillige aktører på konkrete konfliktarenaer uten reell inflytelse over egen situasjon

Utmål i råvarene

- Fordi vi ser ut til å erfare etablering av et politisk vedtatt vindindustrikonsept som gir energiselskap og spekulanter anledning til å **ta utmål** i norsk kystnatur,
- hos grunneiere og i lokalsamfunn
- for å sikre seg tilgang til framtidige, kystbasert vindindustrikonsesjoner
- Akkurat som i Klondyke på 1800-tallet

Utmål m.v. på del av kysten (Kart:NVE)

Transport av vinge til verdens største vindturbin (5 MW.) 61,5 meter lang.

Energi – et nasjonalt ansvar

- Energiforsyning er det nasjonale limet som binder samfunnet sammen
- Vår erfaring er at kystbasert vindindustri – en politisk definert og villet del av vår nasjonale energiforsyning - er overført til lokalsamfunnsarenaer og oppleves som trusler mot nærings- samfunns-, miljø- og sosiale interesser og relasjoner

Plan- og bygningsloven (pbl)

- Pbl er et samfunnslovverk og trolig det mest sentrale arealplanverktøyet på alle nivå i det norske samfunnet
- Særlig er det et verktøy for lokal planlegging og lokaldemokratiprosesser

Energiloven

- Energiloven er en sektorlov som hovedsakelig forvaltes av NVE
- Vedtak i NVE kan klages inn for Olje- og energidepartementet

Pbl og energiloven

- I følge Kommunal- og regionaldepartementet er ikke energiloven i særlig grad koordinert med pbl, men tilsidesetter denne (og andre lover)
- Dette bekreftes gjennom tilbakemeldinger fra bedrifter, lokalsamfunn, organisasjoner og kommuner som opplever, sammen med regionale myndigheter, samt statlige direktorater at motforestillinger til vindindustriprosjekter ikke blir tatt hensyn til
- Vår erfaring er at Energiloven og dens forvaltere lever sitt eget liv og styrer ensidig hensynet til vindindustriutbygging uten noe tydelig og forutsigbar form for koordinering med resten av samfunnsbehovene

Storting og Regjering

- Regjeringen skal nå gjennomgå Energiloven
- Regjeringen oppfordres, sammen med Stortingets Næringskomitè, Energi- og miljøkomitèen, og på andre måter, å foreta en koordinering av Pbl og Energiloven.
- Samtidig henstiller vi til en helhetlig gjennomgang av næringslivets mangfoldige behov for tilgang til, og en bærekraftig fordeling av norsk natur som råvare for næringsutvikling

Storting og Regjering

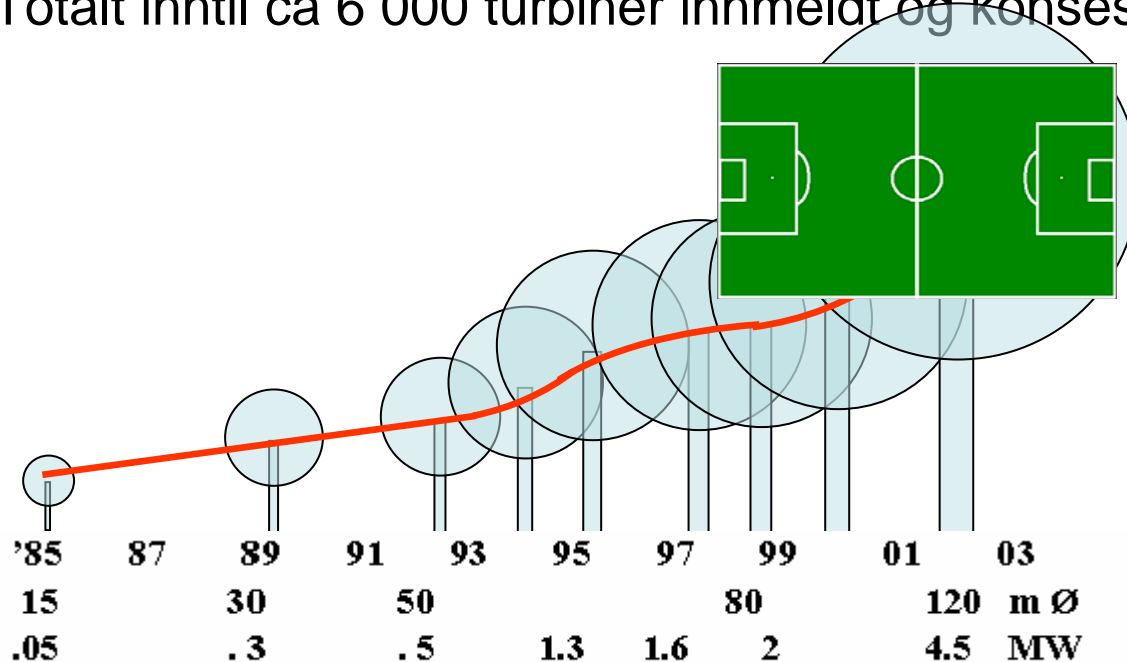
- Vi vil foreslå et konsesjons- og utbyggingsystem til vindindustri som bygger på systemet og konsesjonsrunder slik vi kjenner dette fra norsk sokkel
- Inntil dette er gjennomført, oppfordrer vi til en pause i videre arbeid med ensidig, kystbasert vindindustri i Norge.

Storting og Regjering

- Ut fra vår relativt korte, men konkrete og dokumenterbare erfaring med tiltakshavere og forvaltning innenfor kystbasert vindindustri, og regelverket rundt, henstiller vi også til Storting og Regjering å foreta et lovarbeid som stiller krav til forvaltning og vindenergiaktører innenfor områdene **etikk, klima, miljø, økonomisk smøring og korrupsjon**

Energiargumentet (og konsekvenser)

- Normalforbruk 126 TWh, normalproduksjon 120
- I dag er turbiner i 3 MW – klassen mest aktuelle
- 5 000 MW vindenergi betyr ca. 1700 vindturbiner.
- 140 store vindturbiner i drift i dag (Kilde og illustrasjon: NVE)
- Totalt inntil ca 6 000 turbiner innmeldt og konsesjonsgitt

Klimaargumentet

- Klimautfordringen er avgjørende viktig å bidra til løsninger av.
- Næringslivets Kystaksjon deler bl.a. Sternrapportens- og Lavutslippsutvalgets anbefalinger, inkludert tidsramme og framdrift

Klimaargumentet

- Vi deler også Statsministerens vurderinger i Nyttårstalen: for å få til klimaløsninger trenger vi felles innsats
- Vi trenger Storting, Regjering, regionale og lokale myndigheter, forvaltning, fagbevegelse, næringslivet, miljøbevegelse osv.. på samme lag og på samme bane

Klimaargumentet

- Kystbasert vindindustri i Norge, slik dette nå ser ut, er ikke et bidrag til klimaløsninger
- Kystbasert vindindustri setter klimavennlig vindenergi i vanry og bidrar til motstand mot denne type tiltak
- På denne måten blir både vindenergi og klimaet tapere, sammen med miljøet, annet nærings- og samfunnsliv

Klimaargumentet

- Hvordan kan vi da få til norsk vindenergi som bidrag både til klimautfordringen, til norsk samfunns- og næringsutvikling, og kanskje også som et nytt, norsk, industrielt ”månelandingsprosjekt” i det internasjonale markedet ?

Et eksempel på det enorme potensialet i flytende vindkraft (Kilde: Hydro)

125 TWh Hywind → ■

Hywind – a challenger to Ormen Lange?

- The gas in Ormen can generate 125 TWh/year for 20 years
- Same as two offshore blocks of Hywind – Forever

”Look to Norway”

- Vi håper konferansen i dag kan være et lite bidrag som grunnlag for et videre, felles samarbeid:
- for å få til flytende, offshore, industriell vindenergi i Norge og verden innen 2020
- for å foreta de politiske, lovmessige og forvaltningsmessige grep som gjør at vi ikke ødelegger norskekystens næringsliv og miljø uten å oppnå energi- og klimaeffekteffekter
- for å bidra til en oppstart/videreføring av Norge som et energi-, miljø-, klima- og næringsmessig foregangsland

- Vi ser fram til de videre foredragene og innspillene, både i dag – og senere
- Lykke til og takk for oppmerksomheten!